EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 22.10.2020
COM(2020) 664 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Zpráva o provádění a fungování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1004 ze dne 17.května 2017 o vytvoření rámce Unie pro shromažďování, správu a využívání údajů v odvětví rybolovu a pro podporu vědeckého poradenství pro společnou rybářskou politiku a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 199/2008 (přepracované znění)

{SWD(2020) 229 final}

ÚVOD

Spolehlivé a úplné údaje jsou klíčem k řízení rybolovu v rámci společné rybářské politiky (SRP)[1], která je založena na nejlepším dostupném vědeckém poradenství. Hlavním nástrojem pro shromažďování a správu údajů[2] je nařízení (EU) 2017/1004[3] (dále jen „nařízení o rámci pro shromažďování údajů“), přepracované znění jeho předchůdce z roku 2008[4]. Nařízení o rámci pro shromažďování údajů stanoví harmonizovaný přístup ke shromažďování biologických, environmentálních, technických a socioekonomických údajů členskými státy v rámci celé EU pro odvětví rybolovu a, akvakultury a zpracovatelské odvětví (příloha 1 pracovního dokumentu útvarů Komise).

Podle článku 23 nařízení o rámci pro shromažďování údajů je Evropská komise povinna předložit Evropskému parlamentu a Radě zprávu o provádění a fungování tohoto nařízení. Tato zpráva tuto povinnost splňuje.

Nařízení o rámci pro shromažďování údajů zdůrazňuje přístup založený na konečných uživatelích a regionalizaci shromažďování údajů a vytváří regionální koordinační skupiny. V rámci nařízení o rámci pro shromažďování údajů provádějí členské státy shromažďování údajů prostřednictvím národních pracovních plánů a předkládají zprávy o jejich provádění prostřednictvím výročních zpráv. Poprvé také mohou předložit regionální pracovní plány koordinované na úrovni jednotlivých mořských oblastí, aby doplnily (nebo nahradily) příslušné části národních pracovních plánů.

Nařízení o rámci pro shromažďování údajů zmocňuje Komisi k přijímání rozhodnutí Komise o zavedení víceletého programu Unie pro shromažďování údajů (víceletý program EU), který stanoví podrobné povinnosti členských států v oblasti shromažďování údajů. Víceletý program EU[5] na období 2017–2019 již byl částečně sladěn s nařízením o rámci pro shromažďování údajů; víceletý program EU na období 2020–2021[6] (skládající se ze dvou rozhodnutí Komise) je plně založen na nařízení o rámci pro shromažďování údajů. Od roku

[1] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1380/2013 ze dne 11. prosince 2013 o společné rybářské politice, o změně nařízení Rady (ES) č. 1954/2003 a (ES) č. 1224/2009 a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 2371/2002 a (ES) č. 639/2004 a rozhodnutí Rady 2004/585/ES, Úř. věst. L 354, 28.12.2013, s. 22.

[2] Jiné právní předpisy mohou stanovit povinnost nezávislého shromažďování údajů, jako například nařízení o hlubinných vodách nebo nařízení o kontrolním režimu; nebo také mezinárodně dohodnuté závazky, jako je nařízení ICCAT, víceletý plán obnovy populace tuňáka obecného ve východním Atlantiku a ve Středozemním moři, víceletý plán obnovy populace mečouna obecného ve Středozemním moři, nařízení NAFO, nařízení CCAMLR, nařízení o Regionální organizaci pro řízení rybolovu v jižním Tichomoří a nařízení o regionálních organizacích pro řízení rybolovu tuňáků.

[3] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1004 ze dne 17. května 2017 o vytvoření rámce Unie pro shromažďování, správu a využívání údajů v odvětví rybolovu a pro podporu vědeckého poradenství pro společnou rybářskou politiku a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 199/2008, Úř. věst. L 157, 20.6.2017, s. 1.

[4] Nařízení Rady (ES) č. 199/2008 ze dne 25. února 2008 o vytvoření rámce Společenství pro shromažďování, správu a využívání údajů v odvětví rybolovu a pro podporu vědeckého poradenství pro společnou rybářskou politiku, Úř. věst. L 60, 5.3.2008, s. 1.

[5] Nařízení Rady (ES) č. 199/2008 ze dne 25. února 2008 o vytvoření rámce Společenství pro shromažďování, správu a využívání údajů v odvětví rybolovu a pro podporu vědeckého poradenství pro společnou rybářskou politiku, Úř. věst. L 60, 5.3.2008, s. 1.

[6] Rozhodnutí Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/910 ze dne 13. března 2019, kterým se zavádí víceletý program Unie pro shromažďování, správu a využívání biologických, environmentálních, technických a sociálně ekonomických údajů v odvětví rybolovu a akvakultury (Úř. věst. L 145, 4.6.2019, s. 27).

2014 poskytuje Evropský námořní a rybářský fond (ENRF)[7] členským státům finanční podporu pro činnosti v oblasti shromažďování údajů.

PROVÁDĚNÍ A FUNGOVÁNÍ PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

1. Hlavní subjekty rámce pro shromažďování údajů

1.1. Členské státy

Za shromažďování a ukládání údajů, kvalitu a úplnost základních údajů v souladu s právními povinnostmi odpovídají členské státy. Všechny členské státy mají zavedený systém pro shromažďování, ukládání a správu údajů a všechny předložily národní pracovní plány (na období 2017–2019 a 2020–2021) ke schválení Komisí. Pracovní plán provádí jeden nebo více vědeckých ústavů ve členských státech, často v závislosti na velikosti a rozmanitosti odvětví rybolovu.

V souladu se zákonnými povinnostmi organizují všechny členské státy vnitrostátní koordinační setkání a také si určily národního zpravodaje odpovědného za vnitřní koordinaci, za zpřístupňování údajů konečným uživatelům a za spolupráci s Komisí. Stabilní síť národních zpravodajů (v rámci podskupiny skupiny odborníků pro shromažďování údajů o rybolovu) významně usnadnila spolupráci mezi útvary Komise a vnitrostátními správami.

1.2. Regionální koordinační skupiny

V rámci regionalizovaného přístupu podporují regionální koordinační skupiny provádění metodiky nařízení o rámci pro shromažďování údajů a mohou předkládat regionální pracovní plány, které zlepšují koordinaci v příslušných mořských oblastech s cílem dále podpořit spolehlivé vědecké poradenství. Jako člen se Komise účastní výročních zasedání a setkání mezi zasedáními. Koneční uživatelé se účastní jako pozorovatelé (příloha 2 pracovního dokumentu útvarů Komise).

Od vstupu nařízení o rámci pro shromažďování údajů v platnost bylo vytvořeno šest nových regionálních koordinačních skupin. Dvě z nich se v roce 2019 spojily, což znamená, že v současné době jich existuje pět: regionální koordinační skupina pro Baltské moře; regionální koordinační skupina pro severní Atlantik, Severní moře a východní část Severního ledového oceánu; regionální koordinační skupina pro Středozemní a Černé moře; regionální koordinační skupina pro Velké pelagické druhy a regionální koordinační skupina pro dálkový rybolov (příloha 2 pracovního dokumentu útvarů Komise). Panevropská plánovací skupina k hospodářským otázkám (PGECON) koordinuje socioekonomické otázky.

1.3. Koneční uživatelé

Koneční uživatelé poskytují vědecké poradenství nebo mají zájem na výzkumu nebo řízení (vědecké) analýzy údajů v odvětví rybolovu. Klíčovými konečnými uživateli jsou:

[7] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 508/2014 ze dne 15. května 2014 o Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 2328/2003, (ES) č. 861/2006, (ES) č. 1198/2006 a (ES) č. 791/2007 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1255/2011 (Úř. věst. L 149, 20.5.2014, s. 1).

i) Mezinárodní rada pro průzkum moří (ICES), která poskytuje vědecké poradenství o mořských zdrojích v severovýchodním Atlantiku;

ii) Vědeckotechnický a hospodářský výbor pro rybářství (VTHVR), skupina odborníků Komise poskytující poradenství v řadě otázek (včetně shromažďování údajů, politiky výmětů, využívání zdrojů v oblasti Středomoří a hospodářství loďstev);

iii) vědecké výbory regionálních organizací pro řízení rybolovu v rámci dohod o partnerství v oblasti udržitelného rybolovu a další mezinárodní organizace.

Konečnými uživateli, například pro ekonomickou analýzu v oblasti rybolovu a akvakultury, jsou také útvary Komise (Společné výzkumné středisko (SVS), GŘ MARE). Nařízení o rámci pro shromažďování údajů umožňuje použití údajů širokou škálou konečných uživatelů. Skupina klíčových konečných uživatelů zůstala ve vykazovaném období poměrně stabilní, přičemž přibyl pouze omezený počet nových konečných uživatelů.

Koneční uživatelé přijímají údaje prostřednictvím výzev k předkládání údajů vydaných členským státům nebo v rámci oznamovacích povinností (v případě regionální organizace pro řízení rybolovu[8]). V letech 2017–2019 bylo dokončeno 72 výzev k předkládání údajů a oznamovacích povinností (příloha 3 pracovního dokumentu útvarů Komise)

1.4. Hostitelé regionálních databází

Regionální databáze usnadňují práci konečným uživatelům v mořských oblastech. Databáze umožňují kontrolovat úplnost a spolehlivost údajů a zároveň opravovat chyby v údajích a snižovat jejich četnost.

Pro čtyři mořské oblasti v severovýchodním Atlantiku (Baltské moře, Severní moře, severozápadní a jihozápadní vody Unie) existuje jednotná regionální databáze. Databáze *Fishframe* je spravována radou ICES, která údaje ukládá, spravuje a používá. Rada ICES provádí výzvy k předkládání údajů prostřednictvím jiné databáze (*Intercatch*) (příloha 3 pracovního dokumentu útvarů Komise). Kromě poradenství týkajících se populace umožnila tato databáze radě ICES vytvářet a poskytovat regionální přehledy rybolovu a koncepce odběru vzorků pro komerční rybolov. Rada ICES si klade na cíl sjednotit obě databáze do jedné regionální databáze spolu se systémem odhadů.

Navzdory řadě analýz proveditelnosti neexistuje pro oblast Středozemního a Černého moře žádná regionální databáze. Komise pokračuje ve svém úsilí určit hostitele pro tuto databázi.

SVS spravuje databázi údajů o rybolovu a akvakultuře pro celou EU, včetně veřejně dostupných údajů. SVS připravuje údaje, které se používají pro konkrétní témata (např. vyvážení loďstva, režimy intenzity) na podporu útvarů Komise a poradní činnost výboru VTHVR, ale také pro výzkum prováděný třetími stranami. SVS podporuje práci v rámci

[8] Z institucionálních důvodů požaduje Komise tam, kde zastupuje EU jako smluvní stranu v regionálních organizacích pro řízení rybolovu, aby členské státy předložily nezbytné údaje a zprávy a předaly je organizacím. Generální komise pro rybolov ve Středozemním moři (GFCM) je výjimkou, neboť část údajů zasílají samotné členské státy.

nařízení o rámci pro shromažďování údajů tím, že spravuje nástroj pro sledování přenosu údajů a internetové stránky rámce pro shromažďování údajů[9].

1.5. Evropská komise

Kromě výkonu svého práva podnětu, pokud jde iniciativy navrhování právních předpisů, má Komise v rámci nařízení o rámci pro shromažďování údajů několik rolí, aby zajistila správné provádění. Schvaluje národní pracovní plány členských států (v období mezi lety 2017 až 2020 bylo přijato 54 pracovních plánů členských států nebo jejich změn) a hodnotí jejich provádění prostřednictvím výročních zpráv (77 výročních zpráv v letech 2017 až 2019) po hodnocení provedeném VTHVR.

Komise podporuje členské státy a regionální koordinační skupiny při provádění povinností týkajících se shromažďování údajů a udržuje s nimi úzké a pravidelné kontakty prostřednictvím návštěv a setkání (příloha 4 pracovního dokumentu útvarů Komise).

Komise rovněž pravidelně ověřuje, zda členské státy dodržují kritéria financování z ENRF a také hodnotí kvalitu a spolehlivost předávání údajů členských států.

1.6. Vědeckotechnický a hospodářský výbor pro rybářství

Nařízení o rámci pro shromažďování údajů označuje VTHVR jako vědecký orgán, který má hodnotit národní pracovní plány a výroční zprávy členských států a vyhodnocovat další otázky související s údaji.

Aby byla zajištěna vědecká kvalita požadavků na údaje, výbor VTHVR (příloha 5 pracovního dokumentu útvarů Komise) je konzultován také v otázkách vypracovávání a přijímání rozhodnutí Komise (např. víceletý program EU, šablony pracovních plánů a výroční zprávy) a otázkách kvality údajů týkajících se těchto rozhodnutí.

1.7. Skupina odborníků pro shromažďování údajů o rybolovu a Výbor pro rybolov a akvakulturu

Pod skupinu odborníků Komise pro shromažďování údajů[10] náleží podskupiny:

i) *Skupina národních zpravodajů* pro koordinaci provádění nařízení o rámci pro shromažďování údajů členskými státy;
ii) *Styčné zasedání* za účelem koordinace regionálních koordinačních skupin v otázkách jdoucích nad rámec mořských regionů;
iii) *Panevropská plánovací skupina k hospodářským otázkám* (PGECON) koordinuje shromažďování socioekonomických údajů;
iv) *Skupina datových IT systémů* – neaktivní.

Setkání podskupin se konala každoročně během prováděcího období. Tyto podskupiny již poskytly poradenství v řadě témat.

Výbor pro rybolov a akvakulturu poskytl kladné doporučení k návrhu víceletého programu EU 2020–2021 (prováděcí část rozhodnutí).

[9] https://datacollection.jrc.ec.europa.eu/index.html
[10] https://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=2750

2. *Hlavní nástroje a činnosti podle nařízení o rámci pro shromažďování údajů*

2.1. Víceletý program Unie

Nařízení o rámci pro shromažďování údajů zajišťuje víceletý program EU, který podrobně popisuje požadavky pro shromažďování údajů členskými státy, uvádí povinné vědecké průzkumy na moři a stanovuje prahové hodnoty pro shromažďování údajů. Povinnosti v rámci víceletého programu EU odrážejí zjištěné potřeby konečných uživatelů v oblasti údajů (příloha 6 pracovního dokumentu útvarů Komise).

Víceletý program EU[11] na období 2017–2019 byl následován dvěma rozhodnutími Komise[12], která vytvářela víceletý program EU na období 2020–2021 a byla přijata začátkem roku 2019.

Víceletý program EU po roce 2021 je ve stádiu příprav zahrnujících rozsáhlé konzultace zúčastněných stran, konečných uživatelů a vědců (příloha 7 pracovního dokumentu útvarů Komise). Bude uveden do souladu s novým ENFR a bude zahrnovat aktualizace seznamů druhů a oblastí řízení a také hospodářské a sociální proměnné. Bude rovněž zahrnovat přezkum požadavků na shromažďování údajů o citlivých druzích, rekreačním rybolovu, diadromních druzích, akvakultuře a, mořských ekosystémech, jakož i přehled seznamu povinných vědeckých průzkumů na moři a prahových hodnot pro shromažďování údajů.

2.2. Víceleté pracovní plány

V rámci víceletého programu EU předkládají členské státy Komisi víceleté národní pracovní plány, které následují vzory a pokyny pro předkládání uvedené v příslušném rozhodnutí (příloha 8 pracovního dokumentu útvarů Komise)[13]. Po vědeckém přezkumu výboru VTHVR schvaluje Komise pracovní plány. Členské státy mohou každý rok předkládat změny svých pracovních plánů.

Komise přijala víceleté pracovní plány 27 členských států na období 2017–2019 spolu s 35 následnými změnami (19 pro rok 2018 s cílem přizpůsobit se nařízení o rámci pro shromažďování údajů a 16 pro rok 2019). Změny byly provedeny po i) připomínkách výboru VTHVR nebo Komise k pracovním plánům přijatým v roce 2016, ii) připomínkách VTHVR nebo Komise k výroční zprávě členských států, iii) doporučeních subjektů regionálních koordinačních skupin a skupiny PGECON a iv) změnách v rybolovu s dopadem na odběr vzorků.

V prosinci 2019 přijala Komise po kladném hodnocení VTHVR[14] 27 nových pracovních plánů na období 2020–2021 v rámci víceletého programu EU.

[11] Tento víceletý program EU byl již částečně uveden do souladu s nařízením o rámci pro shromažďování údajů, zejména pokud jde o: 1) shromažďování údajů na základě potřeb konečných uživatelů a úpravu podle úrovně mořské oblasti; 2) údaje umožňující uvedení vědy a správy zdrojů do souladu s cílem SRP, kterým je maximální udržitelný výnos a povinnost vykládky; 3) údaje o dopadu rybolovu na širší mořské prostředí (ekosystémy, chráněné druhy, stanoviště) a 4) více údajů o rekreačním rybolovu, akvakultuře, hospodářství rybolovu a zpracování ryb.

[12] Rozdělení je důsledkem nových ustanovení nařízení o rámci pro shromažďování údajů (čl. 4 odst. 1).

[13] Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2016/1701 ze dne 19 srpna 2016.

[14] U 21 z těchto pracovních plánů předložil výbor VTHVR připomínky k zohlednění pro budoucí podání.

2.3. Výroční zprávy

Členské státy jsou povinny každoročně podávat zprávy o provádění svých pracovních plánů, a to podle formátů a harmonogramů stanovených v příslušném rozhodnutí[15]. Během vykazovaného období 2017–2019 předložily všechny členské státy své výroční zprávy včas.

Výroční zprávy členských států hodnotí VTHVR[16]. Na základě toho, a také pomocí nástroje pro sledování předávání údajů, spolupracuje Komise s členskými státy, aby zajistila následná opatření, meziroční úpravy a začlenění závěrů do současné práce a plánování. Koneční uživatelé poskytují zpětnou vazbu k problémům s předáváním údajů („selhání“), které jsou analyzovány, kategorizovány (podle závažnosti, typu, pokrytí, kvality, včasnosti) a sledovány členskými státy[17]. Komise svou činnost od roku 2018 urychlila, což vedlo k pozitivním trendům při řešení problémů přenosu údajů a zlepšování výkonnosti členských států.

V letech 2018–2019 analyzovala Komise výkonnost členských států v období 2014–2017 s ohledem na kritéria pro nedodržování předpisů pro financování z ENRF. Výkonnost 21 členských států byla považována za uspokojivou. Analýza určila šest členských států, jejichž výkonnost a poskytování údajů vyžadovalo výrazné zlepšení. V dialogu s těmito členskými státy byly identifikovány a odsouhlaseny oblasti zlepšení, které mají být okamžitě uplatněny v následných pracovních plánech (nebo ve změnách těch stávajících). S jedním z těchto šesti členských států byl dohodnut konkrétní *plán akcí* (striktně prováděn od roku 2020). Výkonnost v období 2018–2019 bude vyhodnocována v druhé polovině roku 2020.

Údaje shromážděné o rybolovu v nejvzdálenějších regionech na podporu vědeckého poradenství a provádění společné rybářské politiky obecně zjistily omezení. V roce 2020 vydal VTHVR doporučení ohledně zlepšení shromažďování údajů, zároveň GŘ MARE zahájilo studii s cílem získat systematický přehled potřeb údajů a možný budoucí přístup.

2.4. Pilotní studie

V rámci víceletého programu EU na období 2017–2019 a 2020–2021 musí členské státy provést pilotní studie s cílem prozkoumat a rozpracovat metody shromažďování údajů v několika oblastech:

i) rekreační rybolov;
ii) dopady rybolovných činností na biologické mořské zdroje a mořské ekosystémy;
iii) sociální údaje o zaměstnanosti a
iv) environmentální údaje o akvakultuře (příloha 9 pracovního dokumentu útvarů Komise).

Většina pilotních studií stále probíhá, úplné výsledky se očekávají v letech 2020–2022. Po dokončení mají být výsledky plně začleněny do pravidelných činností[18]členských států

[15] Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2018/1283 ze dne 24. srpna 2018.
[16] https://stecf.jrc.ec.europa.eu/reports/dcf-dcr.
[17] Zatímco velká většina konečných uživatelů poskytuje zpětnou vazbu, existují výjimky – např. komise GFCM neposkytla zpětnou vazbu od konečných uživatelů rozdělenou podle členských států.
[18] Předběžné výsledky jsou buď již začleněny do pravidelných činností členských států v oblasti shromažďování údajů, nebo členské státy zkoumají alternativy v oblastech, kde testované metody nepřinesly očekávané výsledky.

v oblasti shromažďování údajů a případně koordinovány na úrovni mořských oblastí regionálními koordinačními skupinami.

2.5. Regionální přístup k provádění

Právní předpisy EU pro shromažďování údajů se již dlouho snaží podporovat regionální spolupráci, regionální koordinační setkání se konají od poloviny prvního desetiletí 21. století. V návaznosti na regionalizovaný přístup v nové SRP zajišťuje rámec pro shromažďování údajů vytváření jednotlivých regionálních koordinačních skupin. Regionální spolupráce zvyšuje efektivitu a účinnost shromažďování údajů sdílením odborných znalostí, údajů, vědomostí a úkolů prostřednictvím regionální spolupráce a standardizace. Očekává se, že dojde k harmonizaci národních pracovních plánů, což nakonec povede k regionálním pracovním plánům.

Regionální koordinační skupiny sdružují členské státy podle mořské oblasti s cílem koordinovat plánování a provádění shromažďování údajů. Všechny regionální koordinační skupiny pořádají výroční zasedání (příloha 2 pracovního dokumentu útvarů Komise), většina pořádá také průběžná zasedání a zasedání příslušných podskupin. Finanční podpora pro rozvoj regionálních akcí prostřednictvím regionálních koordinačních skupin byla poskytována prostřednictvím studijních grantů.

Regionální koordinační skupiny zlepšují soulad shromažďování údajů v mořských oblastech prostřednictvím dohodnutých metodik a přístupů k reakci na výzvy k předkládání údajů, spolupráci na vědeckých průzkumech prováděných členskými státy (např. podílení se na úkolech), koordinace činností odběru vzorků, řešení problémů s údaji (např. kontroly kvality údajů před jejich nahráním, sledování problémů nahlášených v nástroji pro sledování předávání údajů) a koordinace prací souvisejících s regionálními databázemi. Regionální koordinační skupiny také pracují na celoregionální úrovni pro záležitosti týkající se jiných mořských oblastí. Jejich rozhodnutí a opatření jsou stanovena v doporučeních (příloha 10 pracovního dokumentu útvarů Komise), která jsou každoročně projednávána s VTHVR, aby se zajistil následný postup.

Od roku 2017 začaly regionální koordinační skupiny vyvíjet regionální pracovní plány. Při tomto procesu musí regionální koordinační skupiny zvážit možné změny v odběru vzorků, omezení v oblasti financování, problém zavádění společných postupů mezi různými členskými státy a propojení práce regionálních koordinačních skupin s prací vnitrostátních správ členských států.

Regionální koordinační skupiny a skupina PGECON se pravidelně scházejí s Komisí, národními zpravodaji a konečnými uživateli, aby koordinovaly činnosti spojené se shromažďováním údajů při styčných setkáních, jednáních o společných rozhodnutích a jednáních konečných uživatelů a diskutovaly o nich.

Na výročních styčných setkáních předsedů regionálních koordinačních skupin / skupiny PGECON pracuje Komise a koneční uživatelé na následujících tématech:

i) zajištění sladění práce regionálních koordinačních skupin;
ii) řešení a seskupování doporučení regionálních koordinačních skupin s cílem dosažení součinnosti;
iii) posílení vazby mezi regionálními koordinačními skupinami a skupinou PGECON;
iv) identifikace celoevropských otázek a navrhování opatření;
v) zlepšení spolupráce s konečnými uživateli a
vi) zviditelnění regionálních koordinačních skupin a skupiny PGECON.

Výroční setkání regionálních koordinačních skupin s konečnými uživateli (např. ICES, VTHVR, Regionální organizací pro řízení rybolovu v jižním Tichomoří) je klíčové pro identifikaci jejich potřeb, budoucí výzvy k předkládání údajů a pro diskusi o problémech předávání údajů.

3. Financování shromažďování údajů

3.1. Financování v rámci sdíleného řízení

Fond ENRF je právním základem pro financování shromažďování údajů z fondů EU. Zajišťuje financování shromažďování údajů v rámci sdíleného řízení mezi Komisí a orgány členských států[19]. Financování z ENRF usnadňuje provádění a řádné fungování rámce pro shromažďování údajů a v širším smyslu také vědeckého poradenství[20].

Na období 2014–2020 je na shromažďování údajů členskými státy vyčleněno celkem 532 milionů EUR (příloha 11 pracovního dokumentu útvarů Komise). Tato částka je rozdělena do národních přídělů a je ji potřeba doplnit vnitrostátním financováním (celkem 25 % z financování EU).

Zpráva o monitorování a hodnocení rybolovu a akvakultury[21] týkající se výdajů rámce pro shromažďování údajů pro členské státy během období fondu ENRF poskytuje finanční informace o různých prvcích shromažďování údajů. Náklady na zaměstnance a výzkumná plavidla představují v průměru téměř 80 % celkových nákladů rámce pro shromažďování údajů, zatímco shromažďování hospodářských a sociálních údajů představuje přibližně 7–8 %. To znamená, že přibližně 90 % nákladů přímo nebo nepřímo souvisí se shromažďováním biologických nebo environmentálních údajů.

[19] Před rokem 2014 bylo shromažďování údajů financováno prostřednictvím systému přímé správy.
[20] Průběžná hodnotící studie o provádění složky přímého řízení ENRF vyvozuje: „Celkově se vědecké poradenství a shromažďování údajů financovaných prostřednictvím přímého řízení ENRF provádí pomocí zavedených postupů, aby bylo zajištěno, že poradenství a údaje budou účinné při informování o cílech SRP“ (s. 53). Období, na něž upozorňuje tato zpráva, bylo rozmezí let 2014–2016. Během tohoto období bylo shromažďování údajů spolu s vědeckým poradenstvím prováděno v rámci systému přímého řízení. https://op.europa.eu/cs/publication-detail/-/publication/1f424d68-d670-11e8-9424-01aa75ed71a1/language-en
[21] Oddělení pro monitorování a hodnocení rybolovu a akvakultury pro ENRF, kategorie výdajů na shromažďování údajů – závěrečná zpráva 2020. Není veřejně dostupná. Relevantním obdobím pro údaje je rok 2017 a/nebo 2018, tedy poslední roky, za které byly údaje k dispozici. Ne všechny státy byly dotazovány.

Dodržování je pod podmínkou financování z ENRF testováno podle pěti kritérií stanovených v nařízení (EU) 2015/1930[22]. Jejich nedodržení může vést k pozastavení, přerušení nebo vrácení finanční podpory[23]. Celkově si členské státy vedly v dodržování kritérií dobře. Během sledovaného období nebylo zjištěno žádné nesplnění povinností při shromažďování údajů, nebyla ani zahájena žádná finanční opatření.

3.2. Financování regionálních grantů v rámci přímého řízení

Komise poskytla podporu na posílení regionální spolupráce prostřednictvím grantu na akce[24]. Oceněné studie (v celkové výši téměř 2 miliony EUR) dodaly nástroje, formáty a metodiky, a to včetně dohod o sdílení údajů na regionální úrovni, pro územní odběr vzorků pro shromažďování údajů o sdílených populacích (příloha 12 pracovního dokumentu útvarů Komise). Byly financovány 4 studie: FishPi2 (biologické údaje o rybolovu v Severním moři, východní části Severního ledového oceánu a severním Atlantském oceánu); STREAM (biologické údaje o rybolovu ve Středozemním a Černém moři); RECOLAPSE (vysoce stěhované druhy); a SECFISH (socioekonomické údaje pro rybolov, akvakulturu zpracovávání ryb)[25].

Studie byly uzavřeny v polovině roku 2019 a poskytly soubor možných nástrojů a návrhů pro činnosti členských států, zejména v oblasti nových výzev s regionálním rozměrem (např. údaje o citlivých a chráněných druzích, drobném rybolovu a mořském rekreačním rybolovu). Výsledky lze použít pro vypracování regionálních pracovních plánů; případně by mohly být použity koordinovaně v národních pracovních plánech.

ZÁVĚRY

Spolehlivé a úplné údaje jsou páteří vývoje nejlepšího dostupného vědeckého poradenství, které je klíčové pro rozhodování a správu v rámci SRP.

Nařízení (EU) 2017/1004 vytváří rámec pro shromažďování údajů. Jedná se o zavedený regulační režim, který poskytuje příslušnou strukturu, nástroje a flexibilitu pro shromažďování údajů členskými státy v odvětvích rybolovu a akvakultury na podporu vědy a vědeckého poradenství.

Jakožto decentralizovaný systém, ve kterém členské státy shromažďují, uchovávají a odesílají údaje konečným uživatelům, závisí rámec pro shromažďování údajů v rozhodující míře na komplexní koordinaci mezi zúčastněnými subjekty. Jedná se zejména o *Komisi*, která dohlíží na provádění a podporuje jej; *orgány členských států,* které shromažďují údaje; *regionální koordinační skupiny*, které standardizují metody a procesy na regionální úrovni, a *konečné*

[22] Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/1930 ze dne 28. července 2015, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 508/2014 o Evropském námořním a rybářském fondu, pokud jde o kritéria pro určení úrovně finančních oprav a pro použití paušální sazby finančních oprav, a kterým se mění nařízení Komise (ES) č. 665/2008 (Úř. věst. L 282. 28.10.2015, s. 2).

[23] Kritéria jsou tato: shromažďování údajů, národní koordinace činností shromažďování údajů, regionální koordinace s členskými státy, předkládání výročních zpráv a poskytování údajů konečným uživatelům (selhání přenosu údajů).

[24] MARE 2016/22, https://ec.europa.eu/fisheries/call-proposals-mare201622_cs

[25] https://datacollection.jrc.ec.europa.eu/regional-coordination

uživatele údajů. Posledně jmenovaní mají zásadní funkci při definování potřeb údajů a poskytování zpětné vazby o kvalitě předkládaných údajů.

Potřebné struktury a provozní opatření pro tento proces jsou dobře pochopeny, používány a přijímány všemi zúčastněnými stranami, a to i na mezinárodní úrovni. Jmenování národních zpravodajů bylo důležité pro systematizaci spolupráce při provádění mezi Komisí a členskými státy. Financování sběru údajů z EU v rámci ENRF vykazuje relativně vysoké využití, což by mohlo být interpretováno jako závazek členských států do shromažďování údajů investovat. Aktivní spolupráce Komise (podporovaná VTHVR) s členskými státy umožňuje průběžné sledování a zlepšování.

V rámci nové SRP klade rámec pro shromažďování údajů větší důraz na regionalizaci. Regionální koordinační skupiny rozvíjejí svou roli a během sledovaného období se pevněji etablovaly, což vedlo ke konsolidaci jejich pracovních metod. S podporou konkrétním studijních grantů byly získány první hmatatelné výsledky (ve formě nástrojů a návrhů pro odběr vzorků pro různé regiony). Při rozšiřování a zintenzivňování svých operací nyní jednotlivé regionální koordinační skupiny čelí provozním omezením a mohou v příštím období vyžadovat další podporu svého fungování. Budoucí vývoj by měl vyústit v regionální pracovní plány, které budou schváleny na úrovni regionálních koordinačních skupin a prováděny členskými státy; výsledkem by mělo být rovněž určení správce regionální databáze pro Středozemní moře a Černé moře a její následné provádění.

Celkovým zaměřením pro příští roky v případě rámce pro shromažďování údajů by mělo být upevňování pokračující spolupráce s členskými státy. To zahrnuje řešení nadcházejících výzev (jako jsou chráněné, ohrožené a bezprostředně ohrožené druhy, nebo širší znalosti ekosystémů); reakce a integrace vyvíjejících se potřeb v oblasti údajů (jak je určili koneční uživatelé); zefektivnění a zjednodušení procesů a další zdokonalování a harmonizace metod spolu s jejich prováděním na úrovni mořských oblastí. Pokud jde o víceletý program EU od roku 2021, mají před sebou členské státy i regionální koordinační skupiny jasné výzvy: zajistit, aby byly výsledky pilotních grantových studií začleněny do národních pracovních plánů členských států, a také, aby regionální koordinační skupiny připravovaly regionální pracovní plány, zejména pro nové výzvy.

Pro mnoho subjektů je při shromažďování údajů předvídatelnost zásadním předpokladem pro zajištění dlouhodobého fungování jejich shromažďování, v širším slova smyslu také vědeckého poradenství v rámci SRP. Kromě zajištění stabilního výhledu pro rámec pro shromažďování údajů a související právní předpisy je zásadní přidělit dostatečné finanční prostředky v rámci nového ENRF z unijních i vnitrostátních zdrojů.